
Horodyszcze-Kolonia, st. 16, gm. Chełm, woj. chełmskie, AZP 79-89/139

Informator Archeologiczny : badania 32, 106

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Stanowisko odkryto w 1994r., podczas badań powierzchniowych, przeprowadzonych na terasie projektowanego gazociągu tranzytowego Płw. Jamał - Europa Zachodnia. Wyprzedzające inwestycję, ratownicze badania wykopaliskowe rozpoczęto w 1997 r.

Badania w 1998 r. stanowiły kontynuację prac rozpoczętych w 1997 r. Po odhumusowaniu terenu w związku z rozpoczętą inwestycją okazało się, że materiał zabytkowy w postaci fragmentów naczyń starożytnych występuje, z pewnymi przerwami, na przestrzeni ok. 160 m na zachód od wykopu z 1997 r., szczególnie zaś licznie między 120 a 160 metrem. Ostatecznie eksploracją objęto odcinek 180 m, w pasie szerokości 13 m.

W obrębie badanego obszaru wyróżniły się dwie strefy zlokalizowane na jego przeciwległych krańcach i rozdzielone obszarem pozbawionym zabytków.

W pierwszej (wschodniej), przyległej do wykopu z 1997 r., na odcinku 55 m, pod humusem, zalegała warstwa jasnobrązowego i brązowego piasku o miąższości 10 – 24 cm. W warstwie tej znaleziono ponad 300 fragmentów ceramiki nowożytniej, ok. 1200 fragmentów ceramiki starożytnej, 11 zabytków krzemiennych i 1 fragment przedmiotu żelaznego.

Pod warstwą tą natrafiono na 8 jam (obiekty nr 16 – 23) o nieregularnych zarysach i wymiarach wahających się od 80 cm średnicy do 140 x 200 cm i głębokości od 15 do 34 cm. Wypełniska jam stanowił głównie piasek szarobrązowy, ciemnoszarobrązowy i czarny, czasem z dodatkiem spalenizny. W 7 obiektach znaleziono nieliczne fragmenty ceramiki starożytnej.

W drugiej strefie (zachodniej), pod warstwą humusu zalegała warstwa ciemnoszarego, ilastego piasku o miąższości 15-50 cm, w której znaleziono ok. 1100 fragmentów ceramiki starożytnej i 1 krzemień. Pod omawianą warstwą natrafiono jedynie na dwa obiekty (nr 24, 28) podczas gdy pozostałe (nr 25-27, 29-32) odkryto na jej wschodnim obrzeżu.

Wszystkie obiekty miały postać jam o owalnych lub nieregularnych zarysach i wymiarach, wahających się od 26 cm średnicy do 100 cm na 290 cm, zagłębionych na 16-38 cm w warstwę całcowego piasku. Wypełniska obiektów stanowi najczęściej piasek o barwie czarnej, czarnobrunatnej lub szarobrunatnej. Tylko w 5 obiektach spośród 9 odkrytych w omawianej strefie znaleziono zabytki w postaci nielicznych fragmentów ceramiki starożytnej.

Przeważającą część odkrytej podczas badań tegorocznych ceramiki starożytnej przypisać należy kulturze łużyckiej i datować na schyłek epoki brązu i początek epoki żelaza. Część spośród tych materiałów posiada jednak cechy, pozwalające łączyć je z kulturą pomorską.

Wyniki badań prowadzonych w latach 1997 i 1998 na st. 3 w Gutkowie dowodzą istnienia w tym miejscu dość rozległej osady kultury łużyckiej i prawdopodobnie kultury pomorskiej. Centrum osady znajduje się na południe od objętego badaniami obszaru.

Materiały i dokumentacja znajdują się w PSOZ w Ciechanowie.

Wyniki badań będą opublikowane w serii publikacji finansowanej przez EuRoPol GAZ S.A.

Badania nie będą kontynuowane.

HORODYSZCZE-KOLONIA, st. 16, gm. Chełm, woj. chełmskie, AZP 79-89/139

- cmentarzysko kultury pomorskiej z przełomu okresu halsztackiego i lateńskiego

Ratownicze badania sondażowe, przeprowadzone w dniach od 3 do 10 marca, przez mgr. Wojciecha Mazurka i mgr. Wojciecha Ratajczyka. Finansowane przez Urząd Gminy Chełm i PSOZ. Pierwszy sezon badań.

Cmentarzysko praktycznie w całości zniszczone, zachowane relikty grobu 1 - pierwotnie kamiennego, skrzynkowego; zarejestrowane w obrębie warstwy ornej i tuż pod nią koncentracje kamieni stanowią najpierw relikty grobów, w pobliżu tych kamieni natrafiono na przepalone kości ludzkie; z grobu 1 pozyskano kubek i talerz-placek (rekonstrukcja), obok grobu znaleziono brązowy guz.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Chełmskim.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Polski”.

Badania będą kontynuowane.